

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03 0 U 023137 24 Uvp
Sarajevo, 18.12.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Milosavljević-Jančić Nevenke, kao predsjednika vijeća, Danilović Edine i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice S.F.iz Nj., zastupane po staratelju S..I., kojeg zastupa punomoćnik Izeta Hercegovac, advokat iz Istočnog Sarajeva, protiv akta broj: FZ3/8/1-31-3-216-3/22, MB/OB: 1014276982 od 30.09.2022. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari prestanka isplate penzije, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 0 U 023137 22 U od 12.07.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 18.12.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj: 03 0 U 023137 22 U od 12.07.2023. godine, uvažena je tužba tužiteljice, poništeno osporeno rješenje i upravna stvar riješena tako što se žalba tužiteljice izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Tuzlanski kanton-Tuzla, matični broj: ... broj: FZ6/2/1-35-3-27400/19 od 30.06.2021. godine uvažava, pa se prvostepeno rješenje poništava (stav I izreke presude), s tim da ova presude u cijelosti zamjenjuje osporeno rješenje (stav II izreke presude).

Zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je osporio pobijanu presudu prvostepenog suda, zbog povrede Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i povrede Zakona o upravnom postupku i upravnom sporu. U zahtjevu se poziva na odredbu člana 115. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te navodi da tužiteljica nije dostavila potvrdu o životu, te da je stoga pravilno primjenom navedene odredbe obustavljena isplata penzije tužiteljici; da je imenovanoj, obzirom da je kod prvostepenog organa dana 13.09.2022.godine zaprimljena potvrda o životu od 29.08.2021.godine, ponovno uspostavljena isplata penzije, kao i drugi navodi, pa je predložio da se zahtjev uvaži i pobijana presude ukine.

Tužiteljica nije dostavila odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke do donošenja ove presude.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je tužiteljici rješenjem direktora Kantonalne administrativne službe tuženog za Tuzlanski kanton-Tuzla, donesenim po službenoj dužnosti, počev od 28.02.2021.godine prestalo pravo na isplatu porodične penzije zbog nedostavljanja potvrde o životu, jer je u postupku utvrđeno da je tužiteljica ostvarila pravo na porodičnu penziju počev od 22.06.2008.godine; da ista ima prebivalište izvan Federacije BiH, te da do kraja kalendarske 2020.godine nije dostavila potvrdu o životu, a koja obaveza je propisana odredbom člana 115. stav 2. Zakona; da je tužiteljica protiv tog rješenja izjavila žalbu koju je tuženi odbio osporenim rješenjem, pozivajući se na odredbu člana 115. stav 2. i 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tužiteljica je tužbom pokrenula upravni spor, a prvostepeni sud je donio pobijanu presudu kojom je uvažena tužba tužiteljice, poništeno osporeno rješenje i upravna stvar riješena tako što se žalba tužiteljice izjavljena protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe za Tuzlanski kanton-Tuzla, matični broj: ... broj: FZ6/2/1-35-3-27400/19 od 30.06.2021. godine uvažava, pa se prvostepeno rješenje poništava (stav I izreke presude), s tim da ova presude u cijelosti zamjenjuje osporeno rješenje (stav II izreke presude), cijeneći da je osporeno rješenje doneseno pogrešnim tumačenjem odredbe člana 115. stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pa je prestankom isplate penzije ustvari tužiteljica izgubila pravo, što nije predviđeno odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te da je tuženi mogao samo da obustavi isplatu penzije do dostavljanja potvrde o životu. Iz stanja spisa također proizilazi da je rješenjem prvostepenog organa matični broj: ... broj: FZ6/2/1-35-3-27400/19 od 18.12.2022.godine tužiteljici ponovo uspostavljena isplata porodične penzije počev od 13.06.2021.godine, u iznosu od 429,78 KM. godine, jer je dana 13.09.2021.godine prvostepeni organ zaprimio potvrdu o životu.

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke nije osnovan.

Naime, odredbom člana 115. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18, 93/19 - Odluke Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21, 19/22 i 42/23), propisano je da je korisnik penzije kome se isplata vrši van Federacije obavezan da na kraju kalendarske godine, nosiocu osiguranja dostavi potvrdu o životu, dok je stavom 3. propisano da korisniku penzije koji ne postupi na način iz st. (1) i (2) ovog člana ili se ne odazove pozivu nosioca osiguranja za činjenice za koje je vezano korištenje prava, isplata penzije se obustavlja.

Međutim, prvostepeni organ, kao i tuženi, suprotno citiranoj odredbi, za tužiteljicu utvrđuju prestanak prava na isplatu starosne penzije, iako se u situaciji nedostavljanja potvrde o životu, za korisnike penzije kojim se isplata vrši van Federacije, može donijeti isključivo odluka o obustavi penzije, što rješenje prvostepenog penzionog organa čini nezakonitom, a koje rješenje tuženi pogrešno smatra ispravnim.

Kada je u pitanju dostavljanje potvrde života kao uvjeta za isplatu penzija koje se vrše van Federacije BiH, stvarni smisao ovakve zakonske odredbe je suzbijanje eventualne zloupotrebe i zbog toga isplata penzije se nastavlja nakon što se otklone smetnje koje su bile razlog obustave, dok nedostavljanje potvrde o životu nikako ne može biti razlog za prestanak utvrđenog prava, pa i isplate, kako to pogrešno smatraju upravni organi. Inače, obustava isplate i prestanak prava na isplatu penzije su različiti pravni instituti, koji proizvode različite pravne posljedice. Pa tako prestanak prava na isplatu penziju podrazumijeva prestanak prava koje je već utvrđeno, dok obustava isplate predstavlja administrativnu mjeru zadržavanja isplate s određenim vremenskim ograničenjama, a ne gubitak ili trajni prestanak prava, niti se dira u sam osnov za isplatu penzije. Obzirom da u je momentu donošenje osporenog rješenja već bila

dostavljena potvrda o životu, to je pravilno prvostepeni sud poništio osporeno i prvostepeno rješenje, imajući u vidu odredbu člana 115. stav 2. i 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te cijeneći pravilno da je obustava isplate privremena kategorija. Naime, u slučajevima kada se isplata penzije obustavlja zbog nedostavljanja potvrde o životu, radi se o privremenoj obustavi, koja dakle traje dok se ne otkloni smetnja zbog koje je obustavljena isplata, odnosno u konkretnom slučaju do dostavljanja potvrde o životu, kada se zaostale penzije isplaćuju, jer nije došlo do gubitka prava na isplatu iste. Stoga je obaveza organa da neisplaćene penzije deponuje na odgovarajući način, kako bi bili u mogućnosti iste isplatiti nakon prestanka razloga obustave osiguraniku.

Pored toga, ovaj sud smatra potrebnim napomenuti, da prema ustanovljenoj praksi Ustavnog suda BiH, penzija u smislu člana 1. Protokola broj 1. uz Evropsku konvenciju predstavlja imovinu, a isplata penzije ima karakter stečene imovine, što je u konkretnom slučaju potpuno zanemareno.

Imajući u vidu sve naprijed izneseno, ovaj sud je navode zahtjeva ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednik vijeća
Milosavljević-Jančić Nevenka, s.r.